

УДК 82-3-93
ББК 84(4ФРА)
Г 12

Перекладено за виданням:
“Je voudrais que quelqu'un m'attende quelque part”
© Editions Le Dilettante, Paris 1999

Анна Гавальда

Г12 Мені б хотілось, щоби хтось мене десь чекав [текст] : збірка новел / Анна Гавальда; переклад з франц. Євгенії Кононенко. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – 144 с.

ISBN 978-617-679-117-1

До цієї збірки увійшло 12 новел відомої французької письменниці Анни Гавальди, яку ще називають «ніжним Уельбеком». Книга швидко здобула популярність і прихильність читачів не лише на батьківщині авторки, а й у світі – її перекладено вже більш ніж 30 мовами. Тексти Гавальди прості, але не примітивні, душевні, але не сентиментальні, щирі, але без надміру інтимних подробиць. Це історії з життя і про життя, зовнішня простота якої приховує безліч потаємних бажань, страхів, мрій та образ, а головне – любові у найрізноманітніших її виявах. Вони надихають на роздуми, допомагають змінити звичний кут зору і побачити довкола себе те, чого раніше не помічав. Побачити і зрозуміти.

УДК 82-3-93
ББК 84(4ФРА)

© Анна Гавальда, текст, 1999
© Євгенія Кононенко, переклад, 2015
© Видавництво Старого Лева, 2015
© Оксана Йориш, Назар Гайдучик,
дизайн обкладинки, 2015

ISBN 978-617-679-117-1

Всі права застережено

ТРОХИ ПРО СЕН-ЖЕРМЕН-ДЕ-ПРЕ

НОВЕЛА ПЕРША

Сен-Жермен-де-Пре? Знаю-знаю, що ви скажете: Боже, дорогенька, то ж загальновідомо, Саган про це писала ще задовго до тебе, та й знааачно краще.

Я знаю.

Але що я вдію? Не певна, що все це могло трапитися зі мною деінде – на бульварі Кліші, наприклад. Таке життя.

Ну все, облиште свій скептицизм і послухайте мене, бо, маю надію, ця історія вас зацікавить.

Ви ж любите такі історії. Про випадкові зустрічі з чоловіками, яким вдалося вас переконати, ніби вони неодружені та не цілком щасливі.

Знаю, вам таке подобається, і це нормально. Ви ж не можете не читати любовних романів, сидячи в «Ліппі» або «Де Маго»¹. Певно, що ні.

¹ *Brasserie Lipp, Les Deux Magots* – ресторани в районі Сен-Жермен-де-Пре, популярні серед туристів завдяки своєму «істинно паризькому духу» (тут і далі *примітки редактора*).

Отже, сьогодні вранці на бульварі Сен-Жермен я зустріла чоловіка.

Я йшла бульваром угору, а він – униз. Уздовж парного боку, красивішого.

Я побачила його здалеку. Можливо, мою увагу привернула розслаблена манера ходи, можливо – те, як розліталися поли його розстебнутого пальта... Словом, ще за двадцять метрів до зустрічі я знала: його не можна впустити.

І не впустила. Щойно ми порівнялися, я помітила, що й він на мене дивиться, і послала йому стрілу Купідона у формі сміливої, хоча й досить стриманої усмішки.

Він теж мені всміхнувся.

Ідучи собі далі, я все ще всміхаюся, думаю про «Жінку на вулиці» Бодлера (щойно думала про Саган – ви вже зрозуміли, я схильна до літературних прив'язок!). Сповідьнюю ходу, бо намагаюся пригадати... *Вся в чорному іде величною ходою...* далі не пам'ятаю... а далі там... *Край сукні підняла прекрасною рукою, / Гойднулася внизу мережив таїна...* а вже в кінці... *Якби ж то знала ти, як я б тебе любив!..*

Щоразу від цього кінчаю.

Аж раптом – дивовижне одкровення: я відчуваю погляд мого святого Себастьяна (у відповідь на стрілу він мав зреагувати, правда?) на своїй спині. Відчуваю приємне тепло між лопатками, але краще здохнути, ніж обернутися, бо зіпсуєш сонет.

Зупиняюся на краю тротуару, перечікуючи потік машин, щоб перейти на вулицю Сен-Пер.

Пояснюю тим, хто не знає: жодна парижанка, яка себе шанує, не переходить бульвару Сен-Жермен по зебрі на зелене світло. Справжня парижанка до-

чекається навали автомобілів і кинеється вперед, усвідомлюючи ризик.

Жертвувати життям заради того, щоб добігти до крамниці «Поль Ка»¹. Це прекрасно.

Я рушаю вперед, аж мене зупиняє голос. Не казатиму «теплий мужній голос», аби виправдати ваші очікування, бо то був просто голос. Просто голос.

– Перепрошую...

Обертаюся. Хто ж це такий? Мій любчик таки втрапив у пастку.

Мушу вам сказати, від цієї миті Бодлер відпочиває.

– Я хотів запитати, чи ви погодитеся сьогодні зі мною повечеряти.

Подумки я кажу: «Як романтично», а вголос:

– Чи не зашвидко?

А він по слово далеко не ходить, відповідає мені точнісінько так:

– Згоден, зашвидко. Але я побачив, як ви віддаляєтеся, і сказав собі: от жінка, яку я зустрів на вулиці, я всміхнувся їй, вона всміхнулася мені, невже ми втратимо одне одного, ледве перетнувшись? Це було б дурістю, більш того – абсурдом.

– ?

– Про що ви подумали? Вважаєте, таке може сказати тільки цілковитий ідіот?

– Зовсім ні.

Мені стає трохи ніяково.

– То як? Що скажете? Сьогодні о дев'ятій, на цьому ж місці?

¹ *Paule Ka* – французька марка одягу в ціновому сегменті вище середнього.

Отямся, моя люба: якщо вечерятимеш з усіма чоловіками, яким усміхалася на вулиці, то весь свій час марнуватимеш у закладах харчування.

— Назвіть бодай одну причину, чому я маю прийняти вашу пропозицію.

— Одну причину... Господи... Це так складно...

Я вражено дивлюся на нього.

А тоді він хапає мене за руку.

— Здається, я знайшов причину, яку можна вважати поважною...

Він притулив мою долоню до своєї неголеної щоки.

— Причина. От вона: скажете «так» — і в мене з'явиться нагода поголитися... Якщо чесно, думаю, я значно привабливіший, коли поголений.

І він відпускає мою руку.

— Так, — кажу я.

— Чудово! Перейдімо на той бік разом, не хочу вас тепер загубити.

Цього разу вже я дивлюся йому в спину. Певно, він зараз погладжує свої щоки та радіє, що уклав вигідну угоду.

Вочевидь, він, хоч як дивно, задоволений собою. І не дарма.

Мушу зізнатися, під кінець робочого дня я була трохи знервована.

Дуже оригінальне питання: що б його вдягти? Плащ, мабуть.

Нервуюся, ніби вперше, — зачіска, бачте, не така.

Нервуюся, ніби це початок нової любовної історії.

Працюю, відповідаю на дзвінки, надсилаю факси, закінчую макет для більд-редактора (ви могли й не сумніватися — ця жвава гарненька дівчина, яка надсилає факси в районі Сен-Жермен-де-Пре, звісно, працює у видавництві).

Дихай глибше, дівчино...

З настанням темряви бульварний вир ущухає, машин зовсім мало.

У кафе заносять столики, хтось чекає зустрічі на церковній паперті, хтось стоїть у черзі до «Борегару», щоб подивитися новий фільм Вуді Аллена.

Певно, мені не варто приходити першою. Ні. Навіть трохи спізнюся. Нехай він розпалиться в очікуванні.

Отже, треба чогось випити, щоб розігнати кров, щоб руки не були такі холодні.

Тільки не «Де Маго», там усе пройняте тривіальністю, і ці буржуазні американки, яким кортить просякнути духом Симони де Бовуар. Повертаю на вулицю Сен-Бенуа. Правильно, зайду в «Ле Шікіто».

Штовхаю двері та вмить відчуваю запах пива й тютюнового диму, чую дзенькіт грального автомата, бачу господиню закладу з фарбованим волоссям, у нейлоновій блузі, крізь яку просвічує залізобетонний ліфчик; фоновим шумом — обговорення вечірніх переговорів у Венсані; будівельники в заляпаних комбінезонах не квапляться до самотніх осель чи до своїх баб; кілька завсідників із жовтими пальцями чіпляються до всіх підряд із розмовами про закон сорок восьмого року, який гарантував низьку квартплату. Це те, що треба.

Чоловіки біля бару час від часу обертаються й регочуть, як школярі. Мої ноги йдуть між столиками, і ці ноги дуже довгі. Прохід вузький, спідниця коротенька. Бачу, як їхні згорблені спини трясуться від сміху.

Я курю, випускаю дим чимдалі від себе. Вдивляюся в імлу. Дізнаюся, що Б'ютіфул Дей, на якого ставили один до десяти, прийшов першим, вирвавшись уперед перед самісіньким фінішем.

Згадую, що у мене в сумці лежить «Кеннеді та я»¹, і думаю, чи не краще лишитися тут.

Кусень солонини із сочевицею, півграфина рожевого винця... Ото добре було б...

Але опановую себе. Адже й ви тут, поруч, біля мого плеча, сподіваєтесь, що буде ніч кохання (принаймні... або й щось більше... та не менше...). Не можу я вас залишити в барі з господинею «Ля Шікіто». Це було б занадто.

Підводжуся, уся розпашіла, виходжу — і холод б'є мене по ногах.

Він чекає за рогом, на бульварі Сен-Жермен, помічає мене та йде назустріч.

— Я боявся. Боявся, що ви не прийдете. Подивився на своє відображення у вітрині — мені подобаються ці гладенькі щоки — і злякався.

— Вибачте. Чекала результатів вечірніх перегонів у Венсані, то й на годинник не глянула.

— Хто прийшов першим?

— А ви ставили?

— Ні.

— Переміг Б'ютіфул Дей.

— Хто б сумнівався, — усміхається він, беручи мене за руку.

Ми мовчки йдемо в бік вулиці Сен-Жак. Час від часу він крадькома дивиться на мене, розглядає моє

¹ «Кеннеді та я» — роман французького письменника Жана-Поля Дюбуа, за яким 1999 року знято однойменний фільм.

обличчя, але я знаю: від цієї миті він уже думає, колоти на мені чи панчохи.

Терпіння, чоловіче, терпіння...

— Хочу запросити вас в одне зі своїх улюблених місць.

Щось типу такого... Офіціанти дещо розхристані, проте дуже чемні, усміхаються йому з розумінням: «Доброго вечора, мсьє. (Це ваша новенька... А мені запам'яталася попередня, чорнява...) Маленький столик біля стіни, як завжди, мсьє?». Перед ним розшаркуються: «Дозвольте взяти ваше пальто? (І де він бере цих дівуль?)». Чудооово.

На вулиці він їх бере, ти, село.

Але було по-іншому.

Він лише притримав двері до невеличкої винарні, а досвідчений офіціант, який нас обслуговував, лише запитав, чи ми курці. І все.

Він почепив наш верхній одяг на вішалку та за якісь півсекунди оцінив плавність ліній мого декольте. Вочевидь, про подряпинку на підборідді — певно, руки не слухались, коли голився, — він не пошкодував.

Ми пили неймовірні вина з великих круглих келихів. Ми їли вишукані страви, дібрані так, щоб розкривати букети напоїв.

Пляшка «Кот-де-Нюї», Жевре-Шамбертен, урожаю 1986 року. Справжній напій богів.

Чоловік навпроти мене п'є, примруживши очі.

Я вже трохи краще його знаю.

Він у сірому гольфі. У старенькому гольфі, з латками на ліктях, з дірочкою біля правого зап'ястка. Можливо, це був подарунок на двадцятиріччя. Певно, його матуся, коли побачила незадоволене обличчя

сина, сказала, поклавши руку йому на плече: «Ти не пошкодуєш»...

Піджак у нього дуже скромний, начебто звичайний твідовий піджак і не більше, але я бачу своїм соколиним оком, що його було пошито на замовлення. Якщо виріб «Олд Англан» пошитий в ательє на бульварі Капуцинок, етикетки помітно більші за звичні, а етикетку я зауважила, коли нахилилася підняти серветку.

Його серветку, яку він чи не навмисне кинув, щоб таки з'ясувати питання панчіх.

Він багато говорить про різні речі, але не про себе. Щоразу губить нитку розповіді, коли я торкаюся рукою своєї шиї. Перепитує: «А ви?», і я теж нічого про себе не розповідаю.

Перед десертом я торкаюся ногою його щиколотки.

Він кладе руку на мою, але швидко її прибирає, бо приносять морозиво з лікером.

Він щось каже, але слова звучать, ніби далекий відгомін, я нічого не чую.

Ми обоє схвильовані.

Аж раптом відбувається щось жахливе. Дзвонить його мобільний.

У ресторані всі як один звертають на нього увагу, він швидко скидає дзвінок. Щойно він зіпсував багатом присутнім смак вишуканого вина. Шматки їжі стали поперек роздратованих горлянок. Люди даяться, нервово стискають у руках ножі, виделки чи краї накрохмалених серветок.

Клятий пристрій, неодмінно задзеленчить — бодай один, бодай у когось.

От бурмило.

Він ніяковіє. Йому стає гаряче в матусиному гольфі.

Жестами просить вибачення в людей довкола. Потім дивиться на мене, трохи похнюплений.

— Дуже перепрошую... — усміхається до мене, але вже не так рішуче.

Я відповідаю:

— Нестрашно. Ми не в кіно. Колись я таки приб'ю... неважливо, чоловіка чи жінку, — когось, хто відповідь на дзвінок під час сеансу. Коли читатимете кримінальну хроніку, знайте, що це зробила я.

— Буду знати.

— А ви читаєте кримінальну хроніку?

— Ні. Але відтепер читатиму, якщо там писатимуть про вас.

Морозиво з лікером виявилось, як то сказати?.. Неперевершеним...

Відновивши форму, мій прекрасний принц пересів ближче до мене, коли подали каву.

Так близько, що тепер він знає точно. На мені панчохи. Він намацав гумку від пояса на моїх стегнах.

Знаю, цієї миті він забув, на землі він чи на небі.

Він занурює пальці в моє волосся, цілує ямку на потилиці.

Шепоче на вушко, як він обожнює бульвар Сен-Жермен, бургундське та морозиво з вишневим лікером.

Я цілую його подряпинку. Уже давно чекала на цей момент, тож роблю це пристрасно.

Кава, рахунок, чайові, наші пальта, усі ці дрібниці, дрібниці, дрібниці сповільнюють рух.

У наших грудях діється щось несамовите.

Він надягає на мене чорне пальто, аж тут...

Та він просто артист, можна тільки захоплюватися тим, як він це робить — ледь помітно, з бездоганим розрахунком і виконанням: накидаючи пальто на мої оголені плечі, покірливі та шовково-ніжні, він виграє півсекунди, щоб зазирнути у свою внутрішню кишеню й кинути погляд на екран телефону.

Я вмить отямлююся.

Зрадник.

Невдячний.

Що ти накоїв, нещасний!

Що тебе цікавило, коли твоя рука була так близько від моїх округлих плечей?

Яка справа могла здатися тобі важливішою, коли мої груди відкрилися для тебе?

Що могло тебе непокоїти, коли я чекала, щоб твій подих торкнувся моєї спини?

Невже не міг полізти до цього... як його... уже по тому, як ми покохаємось?

Я застібаю пальто на всі гудзики.

Прошу його посадити мене в таксі.

Він у розпачі.

Викликай швидку, ти ж маєш для цього пристрій.

Але він стоїчно тримається.

Ніби нічого не сталося. Ніби проводить добру знайому до таксі, розтираючи їй плечі, щоб зігріти, і веде недбалу бесіду про паризьку ніч.

Маю визнати, він тримає марку до останнього.

Коли я сідаю в таксі — чорний «мерседес» із номерами департаменту Валь-де-Марн, — він каже:

— Але ж ми ще побачимось, правда? Я навіть не знаю, де ви живете. Залиште мені щось — адресу, номер телефону...

Виринає з нотатника клаптик паперу, видряпує на ньому цифри.

— Ось. Перший номер домашній, другий — мобільний, на нього можете дзвонити коли завгодно...

Це я вже зрозуміла.

— І не вагайтеся, телефонуйте коли завгодно, гаразд?.. Я чекатиму.

Прошу таксиста зупинитися нагорі бульвару, мені треба пройтися.

Жбурляю ногами уявні бляшанки.

Ненавиджу мобільні телефони, Саган, Бодлера й усіх цих шарлатанів.

Ненавиджу свою гординю.

ТЕСТ НА ВАГІТНІСТЬ

НОВЕЛА ДРУГА

Усі вони дурні – жінки, які хочуть дітей. Усі як одна. Коли вже можна вважати, що вагітність настала, відкривають усі шлюзи, у них лише одне в голові: любов, любов, любов.

Усі вони дурні.

Вона така ж, як усі. Є підстави думати, що вона вагітна. Вона так вважає. Так їй уявляється. На всі сто вона не впевнена, але принаймні на дев'яносто дев'ять.

Треба ще кілька днів почекати. Щоби переконатися.

Вона знає, що тест на вагітність коштує в аптеці п'ятдесят дев'ять франків. З часів першої вагітності пам'ятає.

Каже собі: ще два дні почекаю – і зроблю тест.

Звісно, вона не чекає. Думає: що таке п'ятдесят дев'ять франків порівняно з тим, що, можливо, можли-

во, я вагітна? Що таке п'ятдесят дев'ять франків, якщо можна за дві хвилини дізнатися?

П'ятдесят дев'ять франків, щоб нарешті відкрити всі шлюзи, бо їй уже неспокійно, у ній усе кипить і нуртує, аж трохи живіт розболівся.

Вона біжить в аптеку. Не в ту, куди ходить завжди, а в ту, що далі, де її не знають. Удаючи байдужість, каже:

– Мені, будь ласка, тест на вагітність, – але серце калатає.

Повертається додому. Зволікає. Хоче відтягнути задоволення. Тест у неї в сумочці, на тумбочці в передпокої, вона трохи схвильована. Але поки що ситуація під контролем. Вона складає білизну. Іде в дитячий садок по дитину. Розмовляє з іншими мамами. Сміється. Вона в доброму гуморі.

Готує підвечірок. Намашує маслом тартинки. Дуже старанно. Злизує з ложки крапельку джему.

Не стримується й цілує сина.

Скрізь. У шийку. У щічки. У голівку.

Той каже:

– Мамо, дай спокій, набридло.

Вона садить сина перед коробкою «Лего», але не може втриматися від втручання в його забави.

Потім сходить у передпокій. Намагається не помічати своєї сумочки, але це складно. І вона бере тест.

Нервується, намагаючись відкрити упаковку. Розриває її зубами. От вона прочитала, як цим користуватися. Треба попісяти на цю штуку. Її треба витягнути з футляра – цю річ, схожу на ручку. Вона тримає цю теплу річ у руці.

Кладе її кудись.

Перечитує про спосіб застосування. Треба почекати чотири хвилини, а потім подивитися на квадратики-